

ชวนชมพันธุ์ซูเปอร์เรด

แหล่งที่มาและประวัติ

นายสมภพ ยมกกุล ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “การวิจัยเชิงถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับด้วยรังสีแกมมาสู่เกษตรกร” ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ อรุณี วงศ์ปิยะสถิตย์ เป็นหัวหน้าโครงการ เมื่อปี พ.ศ. 2546 หลังจากผ่านการฝึกอบรมของโครงการ ได้นำเมล็ดชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเขียว (*Adenium somalense* var. *somalense*) ซึ่งมีดอกสีชมพูอ่อน ขอบกลีบดอกสีแดง ใบยาวรูปแถบสีเขียว ขอบใบเป็นคลื่น ไม่มีสี เส้นกลางใบสีขาว ไปฉายรังสีแกมมาแบบเฉียบพลัน จากเครื่องฉายรังสีแกมมารุ่นมาร์ควัน ซึ่งมีซีเซียม-137 เป็นต้นกำเนิดรังสีของศูนย์บริการฉายรังสีแกมมาและวิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2546 ในปริมาณรังสี 200 เกรย์ นำเมล็ดที่ผ่านการฉายรังสีไปปลูกที่สวนชวนชม เอ็น. เอส. ดี ถนนพุทธมณฑลสาย 2 เขตบางแค แขวงบางแคเหนือ กรุงเทพฯ ปฏิบัติดูแลรักษาตามความเหมาะสม เมื่อดินเจริญเติบโตจนออกดอกสามารถคัดเลือกต้นที่มีลักษณะกลายพันธุ์ที่แปลกใหม่ และแตกต่างไปจากพันธุ์เดิม คือมีดอกสีแดง กลีบดอกแตกต่างจากพันธุ์เดิมตรงที่ปลายกลีบเรียบ ในขณะที่ปลายกลีบของพันธุ์เดิมมีส่วนแหลมยื่นออกมา ขนาดดอกเล็กกว่าพันธุ์เดิมเล็กน้อย แต่ถ้าต้นสมบูรณ์เต็มที่ขนาดดอกจะใกล้เคียงกับพันธุ์เดิม ใบยาวรูปแถบ สีเขียว ใบห่อขึ้นเช่นเดียวกับพันธุ์เดิม แต่ขอบใบเรียบมีสีแดง เส้นกลางใบสีขาวอมแดงเรื่อ ๆ แยกส่วนกลายพันธุ์ออกมาขยายพันธุ์โดยวิธีเสียบกิ่ง ได้ต้นกลายที่มีลักษณะคงที่ จึงตั้งชื่อพันธุ์ใหม่นี้ว่า ซูเปอร์เรด (Super Red)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท	ไม้ประดับยืนต้น วงศ์ Apocynaceae
ลำต้น	ลักษณะลำต้นสูงใหญ่แข็งแรง เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วตามลักษณะของ ชวนชมพันธุ์ยักษ์ เป็นไม้เนื้ออ่อน อวบน้ำ ต้นและกิ่งเป็นลำกลม ๆ รูปทรงกระบอกหรือรูปขวด เปลือกบาง ผิวค่อนข้างเรียบ สีเขียวอมเทา การแตกแขนงของกิ่งไม่เป็นระเบียบ ถ้าเกิดแผลที่ลำต้นและกิ่งก้าน จะมียางสีขาวใสไหลซึมออกมา ส่วนโคนของลำต้น เรียกว่า โขด มีลักษณะอวบน้ำโป่งพองอยู่ใต้ดิน มีขนาดใหญ่และแข็งกว่าส่วนอื่น ๆ มีเนื้อไม้เล็กน้อย มีเนื้อเยื่อลำเลียงน้ำจากรากไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ และมีเนื้อเยื่อเก็บน้ำเพื่อรักษาสมดุลของลำต้น ระบบรากเป็นรากฝอย แตกแขนงเป็นจำนวนมาก
ใบ	มีลักษณะเป็นใบเดี่ยว เวียนสลับทิศทางรอบกิ่ง ออกหนาแน่นบริเวณปลายกิ่ง ใบยาวรูปแถบ สีเขียว ใบห่อขึ้น ขอบใบเรียบสีแดง เส้นกลางใบสีขาวอมแดงเรื่อ ๆ

ดอก

ดอกสีแดง (Red Group # 45A^{1/}) ขอบกลีบดอกสีแดงเข้ม (Red Group # 46A) ออกดอกเป็นช่อตามบริเวณปลายยอดของกิ่ง กลีบดอกรูปไข่ ปลายกลีบดอกเรียบ ไม่มีส่วนแหลมยื่นออกมาเหมือนพันธุ์เดิม มีกลีบดอก 5 กลีบ ขนาดดอกเล็กกว่าพันธุ์เดิม หลอดดอกด้านในมีขีดสีแดงเข้ม (Red Group # 46A) สลับกับสีครีม (Yellow Group # 4C) ก้านเกสรตัวผู้ 5 อัน มีสีแดง (Red Group # 46A) ก้านเกสรตัวเมีย 1 อัน มีสีแดง (Red Group # 48C) กลีบเลี้ยงมีลักษณะเป็นกลีบเล็ก ๆ รูปรี ปลายแหลมอยู่รอบโคนดอก และติดแน่นอยู่ที่ฐานรองดอก แม้กลีบดอกจะร่วงไปแล้วก็ตาม

ฝัก/เมล็ด

ขณะนี้ยังไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

- ก. มีการเจริญเติบโตเร็วมาก
- ข. ดอกสีแดง ออกเป็นช่อตามบริเวณปลายยอด ออกดอกและออกได้บ่อยๆ
- ค. สามารถขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนได้อย่างรวดเร็วด้วยวิธีการเสียบกิ่ง

^{1/} เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Colour Chart)

(ก)

(ข)

(ค)

ลักษณะต้นและดอกของชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว (ก) ซึ่งเป็นพันธุ์เดิมเปรียบเทียบกับพันธุ์ใหม่ซุเปอร์เรด (ข) และ (ค)

ลักษณะดอกของชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว (ซ้าย) ซึ่งเป็นพันธุ์เดิมเปรียบเทียบกับพันธุ์ใหม่ ซุเปอร์เรด (ขวา)